

- во культури України, Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. Харків, 2016. 17 с.
2. Кудряшов Г. О. Слово про Раїсу Кириченко / Г. Кудряшов; Полтав. держ. пед. ун-т ім. В.Г. Короленка, філол. ф-т, музей Р.Кириченко. Полтава : Дивосвіт, 2007. 27 с.
 1. З.Лоцман Р. Сучасний стан українського народнопісенного виконавства (автентичні та професійні сольні виконавці української народної пісні) [Електронний ресурс] / Р. Лоцман. – Режим доступу: [http:// ruslanalotsman.com.ua/ru/posts/scince/26-suchasnij-stan-ukranskogo-narodnopsennogovikonavstva.html](http://ruslanalotsman.com.ua/ru/posts/scince/26-suchasnij-stan-ukranskogo-narodnopsennogovikonavstva.html).
 3. Малахова О. Особливості реалізації естетичного коду української пісенної лірики у творчості Раїси Кириченко / О. Малахова // *Творчість Раїси Кириченко в культурному просторі України на покордонні XX-XXI століть : до 70-ліття від дня народження Березині української пісні* : зб. наук. пр. / упоряд., відп. ред. Г. О. Кудряшов. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2013. С. 34 – 42.
 4. Осадча В. М. Фольклорний світ Полтавщини та феномен Раїси Кириченко / В. М. Осадча // *Творчість Раїси Кириченко в культурному просторі України на покордонні XX-XXI століть : до 70-ліття від дня народження Березині української пісні* : зб. наук. пр. / упоряд., відп. ред. Г. О. Кудряшов. – Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2013. – С. 46 – 53.
 5. Руденко Я. В. Творчість Раїси Кириченко як унікальна форма українського мистецтва // *Вісник КНУКіМ*: зб. наук. праць. Вип. 31 / Київський національний університет культури і мистецтв. – Київ, 2014. 124 с. Серія «Мистецтвознавство». С. 92-98.
 6. Шевченко Н. С. Синтез співацьких манер в українській музиці кінця XX – початку XXI століть: автореф. дис...канд. мистецтвознав.: 17. 00. 03 / Н. С. Шевченко; Одеська державна музична академія ім. А. В. Нежданової. Одеса, 2015. 160 с.

Яковлев В., старший викладач,
Полтавський національний педагогічний
університет імені В. Г. Короленка
(м. Полтава)

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК SOFT SKILLS У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Підготовка майбутніх учителів є складним і багатовекторним процесом, в результаті якого до закладів загальної середньої освіти повинні бути працевлаштовані педагоги, котрі успішно опанували всі компоненти освітньої програми й пройшли атестацію для здобуття освітнього рівня бакалавра та/чи магістра. Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва має свої особливості, оскільки професійно орієнтовані навчальні дисципліни становлять основну частину навчального плану. Однак поряд із професійними компетентностями, сучасний педагог повинен володіти навичками soft skills, які є важливими для діяльності вчителя музичного мистецтва.

Тому метою дослідження є висвітлення особливостей формування навичок soft skills

у здобувачів освіти в процесі фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва.

Різноманітні аспекти підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва висвітлені у роботах науковців. Зокрема Л. Василенко вивчає взаємодію вокального і методичного компонентів [1], О. Маруфенко визначає специфіку формування вокально-слухових навичок [2], Н. Овчаренко висвітлює теоретико-методологічні засади підготовки майбутніх учителів до вокально-педагогічної діяльності [3], Н. Ройтенко характеризує концептуальні засади педагогічного супроводу вокального розвитку майбутніх учителів музичного мистецтва [4], Н Сулаєва ґрунтовно вивчає особливості, Л. Тоцька надає рекомендації щодо методичних засад удосконалення вокальної підготовки майбутніх вчителів музики [7].

Проте питання формування навичок soft skills у здобувачів освіти в процесі фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва не стала предметом окремого вивчення.

Навички soft skills – це такі особисті характеристики, вміння та навички, завдяки яким людина може успішно взаємодіяти в команді під час розв’язання будь-яких питань. Для майбутніх педагогів вони є вкрай важливим для комунікації, проведенні уроків сучасного типу з використанням різноманітних форм активізації пізнавальної діяльності. Традиційно до навичок soft skills відносять такі вміння: активне слухання (здатність уважно слухати, ставлячи допоміжні запитання, що дозволяють опоненту ширше розкрити думку та зрозуміліше пояснити свою позицію); вміння вести перемовини; невербальні елементи комунікації (вміння не тільки висловлювати думку розумно та стисло, але й застосовувати жести, міміку, поставу на підтвердження слів, що робить спілкування більш виразним); уміння переконувати; вміння презентувати та виступати публічно; storytelling (вміння розповідати); письмові навички (наприклад, уміння укладати звіти, вести бізнес-комунікацію) [8]. Також важливим є вміння критично мислити (аналізувати ситуацію, що склалася, робити корисні висновки та змінювати поведінку відповідно до середовища).

Необхідними характеристиками майбутніх учителів музичного мистецтва є емпатія, здатність відчувати, розуміти та аналізувати почуття та емоції інших людей; емоційний інтелект, позитивне світосприйняття, бажання дізнатися нове, вміння розв’язувати проблеми творчо і нестандартно та прагнення до саморозвитку [5, с. 122]. Тому в процесі фахової підготовки необхідно використовувати широкий арсенал інтерактивних методів, прийомів, форм роботи. До найбільш ефективних (з власної професійної діяльності) є робота в парах, робота в малих групах, метод «Акваріум», «Ажурна пилка». Оптимальними для формування навичок soft skills є метод проєктів та їхня презентація у різних групах та на різних платформах. Під час аудиторних занять доречно використовувати «Мозковий штурм», «Коло ідей», «Мікрофон» [2, с. 13]. Окремим напрямком неформальної освіти є участь студентів у різних заходах мистецького, наукового, правопросвітницького спрямування щодо популяризації академічної доброчесності та ін.

Діяльність кураторів академічних груп на початковому етапі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва є вкрай важливою, тому в університеті чи за його межами проводяться заходи для згуртування колективу студентів, з урахуванням талантів здобувачів здійснюються спільні репетиції, підготовка до презентації групи, концертні виступи тощо.

Отже, на нашу думку, формування навичок soft skills у процесі фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва є системним і цілеспрямованим процесом, в

результаті якого у ході освітньої діяльності відбувається формування необхідних для сучасного педагога умінь щодо міжособистісного спілкування й нестандартного вирішення проблем (суперечностей, конфліктів), налагодження педагогічної взаємодії на принципах поваги, такту, толерантності, командного усвідомлення, що, безумовно, винятково позитивно впливатиме на якість освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти.

Список використаних джерел

1. Василенко Л. М. Взаємодія вокального і методичного компонентів у процесі професійної підготовки майбутнього вчителя музики : автореф. дис... кандидата пед. наук . К. 2003. С. 11.
2. Маруфенко О. В. Формування вокально-слухових навичок майбутнього вчителя музики : автореф. дис. ... канд. пед. наук : К. 2006. С. 13–14.
3. Овчаренко Н. А. Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-педагогічної діяльності : автореф. дис. ... доктора пед. наук : Кривий Ріг. 2016. С.7–8.
4. Ройтенко Н. О. Концептуальні засади педагогічного супроводу вокального розвитку майбутніх учителів музичного мистецтва. *Наукові записки. Випуск 155. Серія: Педагогічні науки*. Кропивницький : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2017. С. 101–104.
5. Сулаєва Н. В. Підготовка вчителя в педагогічному просторі неформальної мистецької освіти: монографія. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка. 2013. С. 122.
6. Сулаєва Н. В. Неформальна мистецька освіта студентів вищих педагогічних навчальних закладів України. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал*. СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2013. №7 (33). С. 394–405.
7. Тоцька Л. О. Методичні засади удосконалення вокальної підготовки майбутніх учителів музики: автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теорія та методика музичного навчання». К. 2010. С.14.
8. Soft skills: чому ці навички такі важливі сьогодні?. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://jobs.innovecs.com/uk/blog/soft-skills-vazhlyvi-syogodni/>.